



# SLUŽBENI GLASNIK

## SLUŽBENO GLASILO OPĆINE DUGI RAT

LIST IZLAZI PO POTREBI	<b>BROJ 11/2010</b>	Izdaje: Općina Dugi Rat Tiska: Općina Dugi Rat Adresa: 21315 Dugi Rat, Poljička cesta 133. OIB 70748151333
Tel: 735-291 Telefaks: 734-900	Dugi Rat, 29. listopada 2010.	

### S A D R Ź A J

	Stranica
60. Odluka o usvajanju Plana gospodarenja otpadom Općine Dugi Rat za razdoblje od 2010. do 2018. godine .....	166
61. Plan gospodarenja otpadom Općine Dugi Rat Za razdoblje od 2010. do 2018. godine .....	167

60

Temeljem članka 11. Zakona o otpadu („Narodne novine“ broj: 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09), i članka 27. Statuta Općine Dugi Rat („Službeni glasnik“ – službeno glasilo Općine Dugi Rat, broj: 4/09 – drugi pročišćeni tekst), Općinsko vijeće Općine Dugi Rat, na 15. sjednici održanoj 27. listopada 2010. godine, d o n o s i

### **ODLUKU** **o usvajanju Plana gospodarenja otpadom** **Općine Dugi Rat za razdoblje od 2010. do 2018. godine**

#### Članak 1.

Ovom Odlukom usvaja se Plan gospodarenja otpadom Općine Dugi Rat za razdoblje od 2010. – 2018. godine.

#### Članak 2.

Plan gospodarenja iz članka 1. ove Odluke, sastavni je dio ove Odluke i nalazi se u njenom privitku.

#### Članak 3.

Plan gospodarenja iz članka 1. ove Odluke stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenom glasniku“ – službenom glasilu Općine Dugi Rat.

SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA  
OPĆINA DUGI RAT  
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 021-05/10-01/50  
URBROJ: 2155/02-01-10-1  
Dugi Rat, 27. listopada 2010.

PREDSJEDNI  
OPĆINSKOG VIJEĆA :

Josip Banović, dr. med. v.r.

**PLAN GOSPODARENJA OTPADOM  
OPĆINE DUGI RAT  
ZA RAZDOBLČJE OD 2010. DO 2018. GODINE**

**UVOD**

Gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj regulirano je nizom pravnih propisa od kojih su temeljni Zakon o otpadu (NN 178/04), Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05), Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2007. – 2015. (NN 85/07), Zakon o zaštiti okoliša (NN 110/07). Navedeni propisi sastavni su dio Strategije zaštite okoliša Republike Hrvatske (NN 46/02). U procesu približavanja Europskoj Uniji usvojeno je još mnogo pravnih propisa koji reguliraju gospodarenje otpadom, gospodarenje posebnim vrstama otpada regulirano je i posebnim pravilnicima. Usklađivanje zakonodavstva u ovom dijelu još nije završeno, očekuje se otvaranje još jednog poglavlja zaštite okoliša u pregovorima sa Europskom Unijom.

Sukladno postojećim zakonskim propisima Općina Dugi Rat donosi Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2010. – 2018. čijom provedbom će se nastojati postići sljedeće:

uspostaviti sustav cjelovitog gospodarenja otpadom u skladu sa Planom gospodarenja otpadom RH i Planom gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije,  
povećati udio odvojeno prikupljanog otpada,  
recikliranje i ponovna uporaba otpada,  
prethodna obrada otpada prije konačnog odlaganja,  
smanjenje udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu  
izdvajanje goriva iz otpada,  
smanjenje količina otpada koje se odlažu na odlagalištima,  
smanjivanje štetnih utjecaja otpada na okoliš,  
sanacija «divljih» odlagališta,  
samoodrživo financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom,

### **1.1 Nazivlje u Planu**

**Ambalažni otpad** definiran je u kategorijama Kataloga otpada i predstavlja svaku ambalažu ili ambalažni materijal koji ostane nakon što se proizvod otpakira i odvoji od ambalaže, isključujući proizvodne ostatke.

**Biorazgradivi otpad** je svaki otpad ili dio otpada koji podliježe anaerobnoj ili aerobnoj razgradnji.

**Centar za gospodarenje otpadom** je sustav građevina i uređaja za obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje otpada.

**Cjelovito gospodarenje otpadom** izraz potječe iz SAD-a, a odnosi se na komplementarnu (dopunsku) primjenu različitih postupaka gospodarenja otpadom radi sigurnog i djelotvornog upravljanja tokom krutog komunalnog otpada, uz najmanje štetnih utjecaja na ljudsko

zdravlje i okoliš. Sustav cjelovitoga gospodarenja otpadom sadrži neke ili sve od navedenih komponenti: smanjenje količine otpada na izvoru (uključivši višekratnu uporabu proizvoda), recikliranje materijala (i kompostiranje), spaljivanje otpada (uz korištenje otpadne energije) i odlaganje otpada.

**Čistija proizvodnja (ČP)** je kontinuirana primjena sveobuhvatne preventivne strategije zaštite okoliša na proizvodne procese, proizvode i usluge, za povećanje efikasnosti i smanjenje rizika za ljude i okoliš. U proizvodnom procesu, ČP uključuje efikasnije korištenje sirovina i energije, sprječavanje nastanka otrovnih i opasnih materijala te smanjenje svih emisija i otpada na mjestu nastanka. Strategija ČP fokusira se i na sveukupno smanjenje utjecaja tijekom cijeloga životnoga ciklusa proizvoda i usluga, od dizajna do upotrebe i konačnog odlaganja (prema definiciji UNEP-a).

**Glomazni otpad** je otpad velikih dimenzija kao npr. namještaj, madraci, drveće i sl.

**Gospodarenje otpadom** je skup svih aktivnosti, odluka i mjera za: sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količine otpada i/ili njegovoga štetnog utjecaja na okoliš; skupljanje, prijevoz, uporaba i zbrinjavanje (obrada i zbrinjavanje), uključujući i nadzor nad takvim operacijama i brigu o odlagalištima koja su zatvorena.

**Građevine za zbrinjavanje otpada** su: regionalni i županijski centri za gospodarenje otpadom, odlagališta opasnog, neopasnog i inertnog otpada i građevine namijenjene za spaljivanje otpada – spalionice otpada.

**Inertni otpad** je onaj otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim, kemijskim i/ili biološkim promjenama. Inertni se otpad ne otapa, nije zapaljiv, ne reagira fizički ili kemijski, ne razgrađuje se biološkim putem, niti stvara opasne tvari za okoliš i zdravlje ljudi u kontaktu s bilo kojim spojem. Inertni otpad ima beznačajan stupanj ispuštanja zagađujućih i/ili ekotoksičnih tvari, te ne ugrožava zrak, vode i podzemne vode.

**Integralni koncept gospodarenja otpadom** sadrži osnovna načela izbjegavanja nastanka otpada, vrednovanja otpada čiji se nastanak nije mogao izbjeći (materijalna, biološka i energetska reciklaža) te odlaganje otpada koji se ne može drugačije iskoristiti.

**Izdvajanje** je podjela otpada u grupe sličnih materijala kao npr. papir, staklo, plastika, metali, biorazgradivi otpad. Također je to i sortiranje unutar iste grupe otpada (bijelo i tamno staklo, različite vrste plastike).

**Kakvoća okoliša** je stanje okoliša izraženo fizikalnim, kemijskim, estetskim i drugim pokazateljima.

**Komunalni otpad** je otpad iz kućanstva te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojim svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstva.

**Monitoring** (praćenje stanja okoliša) je sustavno mjerenje emisija, imisija, praćenje prirodnih i drugih pojava, praćenje kakvoće okoliša i promjena stanja u okolišu.

**Neopasni otpad** je otpad koji je po sastavu i svojstvima propisom iz čl. 2. Zakona o otpadu (NN 178/04) određen kao neopasni.

**Obrada otpada** je postupak u kojem se u mehaničkom, fizikalnom, termičkom, kemijskom ili biološkom procesu, uključujući razvrstavanje, mijenjaju svojstva otpada, u svrhu smanjivanja volumena i/ili opasnih svojstava, olakšava rukovanje otpadom te poboljšanja iskoristivosti otpada.

**Obradivač otpada** je pravna ili fizička osoba čija je uloga da pribavi propisane dozvole za obavljanje djelatnosti, obrađuje otpad koristeći najbolje dostupne tehnologije, prijavljuje vrste i količine otpada koje su reciklirali, zbrinuli (obradili ili odložili) nadležnom tijelu, gospodari pojedinim vrstama otpada na propisani način te naplaćuje zbrinjavanje prema količini otpada.

**Odlagalište** znači mjesto za odlaganje otpada na ili u tlo (tj. podzemlje) prema čl. 2 (g) Direktive o odlaganju otpada br. 1991/31/EC. Odlagališta mogu biti:

- lokacije internih odlagališta (proizvođač otpada odlaže otpad iz vlastite proizvodnje, na samom mjestu proizvodnje),
- lokacije trajnih odlagališta koja služe za trajno pohranjivanje otpada (tj. više od godine dana).

Odlagalištima se ne smatraju:

- postrojenja gdje se otpad istovaruje i priprema za prijevoz do nekoga drugog mjesta uporabe (recovery), obrade (treatment) ili zbrinjavanja (disposal),
- skladištenje otpada prije iskorištavanja (uporabe) ili obrade, kraće od tri godine,
- skladištenje otpada prije odlaganja kraće od godinu dana.

Odlagališta otpada primaju najveću količinu proizvedenog otpada. Svrstana su prema kategorijama, pravnom statusu, veličini, vrstama odloženog otpada, stanju aktivnosti, utjecaju na okoliš i opremljenost. Aktivna odlagališta svrstana su u pet kategorija otpada:

a) Legalna odlagališta otpada su građevine za (trajno) odlaganje otpada, predviđene odgovarajućim prostorno – planskim dokumentima (županijskim, gradskim/općinskim) i sagrađene u skladu s važećim propisima, a rade uz odobrenje nadležnog tijela lokalne uprave i samouprave na temelju provedene procjene o utjecaju na okoliš te ishodenih dozvola – lokacijske, građevinske i uporabne.

b) Odlagališta otpada u postupku legalizacije su građevine za (trajno) odlaganje otpada, predviđene odgovarajućim prostorno-planskim dokumentima (županijskim, gradskim/općinskim) za koja je započeo, ali još nije dovršen postupak procjene utjecaja na okoliš, odnosno ishodenje potrebnih dozvola – lokacijske i građevinske, a za nova odlagališta i uporabne dozvole.

c) Službena odlagališta otpada su, uglavnom, veći neuređeni prostori za (trajno) odlaganje otpada, predviđeni odgovarajućim prostorno-planskim dokumentima (županijskim, gradskim/općinskim), za koja nije proveden postupak procjene utjecaja na okoliš niti raspoložu ijednom od neophodnih dozvola (lokacijskom, građevinskom, uporabnom), a rade na temelju rješenja ili odluke nadležnog tijela lokalne uprave i samouprave te su u sustavu službeno organiziranog dovoza otpada ovlaštenih komunalnih poduzeća.

d) Dogovorna odlagališta otpada su, uglavnom, neuređeni manji prostori za odlaganje otpada koji nisu predviđeni odgovarajućim prostorno planskim dokumentima ( županijskim, gradskim/općinskim) i za koje nije proveden postupak procjene utjecaja na okoliš. Ona ne raspoložu nijednom od neophodnih dozvola (lokacijskom, građevinskom, uporabnom), ali

djeluju uz znanje ili u dogovoru s tijelom nadležne lokalne samouprave. Uglavnom nisu u sustavu službeno organiziranog dovoza otpada ovlaštenih osoba.

e) «Divlja» odlagališta otpada – smetlišta su manji neuređeni prostori koji nisu predviđeni za odlaganje otpada, a formirali su ih najčešće građani bez prethodnog znanja tijela lokalne samouprave. Ne raspolažu nikakvim dokumentima relevantnim za njihovo djelovanje (SUO, dozvole) niti posjeduju rješenje ili formalnu odluku tijela lokalne samouprave, a otpad uglavnom individualno, dovoze građani.

**Održivi razvitak** je gospodarski i socijalni razvitak društva koji u zadovoljavanju potreba današnjeg naraštaja uvažava iste mogućnosti zadovoljavanja potreba idućih naraštaja, te omogućuje dugoročno očuvanje kakvoće okoliša, biološke raznolikosti i krajobraza.

**Onečišćavanje okoliša** je promjena stanja okoliša koje je posljedica nedozvoljene emisije i/ili drugog štetnog djelovanja, ili izostanaka potrebnog djelovanja, ili utjecaja zahvata koji može promijeniti kakvoću okoliša.

**Onečišćivač** je svaka fizička i pravna osoba, koja posrednim ili neposrednim djelovanjem, ili propuštanjem djelovanja uzrokuje onečišćivanje okoliša.

**Okoliš** je prirodno okruženje organizama i njihovih zajednica, uključujući i čovjeka, koje omogućuje njihovo postojanje i njihov daljnji razvoj: zrak, vode, tlo, zemljina kamena kora, energija te materijalna dobra i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio čovjek; svi u svojoj raznolikosti i ukupnosti uzajamnog djelovanja.

**Opasni otpad** je otpad određen kategorijama (generičkim tipovima) i sastavinama, a obvezno sadrži jedno ili više svojstava, utvrđenih Listom opasnog otpada:

- H1 Eksplozivnost
- H2 Reaktivnost
- H3 Zapaljivost
- H4 Nadražljivost
- H5 Štetnost
- H6 Toksičnost
- H7 Kancerogenost
- H8 Korozivnost
- H9 Infektivnost
- H10 Teratogenost
- H11 Mutagenost
- H12 Tvari i pripravci koji ispuštaju toksične ili vrlo toksične plinove u kontaktu s vodom, zrakom ili kiselinom
- H13 Tvari i pripravci koji nakon odlaganja mogu na bilo koji način ispuštati tvari, s nekom od gore navedenih karakteristika (H1-H12)
- H14 Ekotoksične tvari

(Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada NN 50/05)

**Oporaba otpada** je svaki postupak ponovne obrade otpada radi njegova korištenja u materijalne i energetske svrhe. Postupci oporabe su:

- R1 Korištenje kao gorivo ili na drugi način za proizvodnju energije,
- R2 Obnavljanje (reklamacija)/regeneracija otapala,
- R3 Recikliranje/obnavljanje organskih tvari koje se ne koriste kao otapala (uključujući kompostiranje i druge procese biološke prerade),
- R4 Recikliranje/obnavljanje metala i metalnih spojeva,
- R5 Recikliranje/obnavljanje drugih neorganskih materijala,
- R6 Regeneracija kiselina i lužina,
- R7 Oporaba (recovery) sastojaka koji se koriste za suzbijanje zagađenja (pollution),
- R8 Oporaba (recovery) sastojaka iz katalizatora,
- R9 Ponovna prerada iskorištene nafte ili drugi način ponovne uporabe (re-use) nafte,
- R10 Obrada (treatment) zemljišta korisna za poljoprivredu ili ekološka poboljšanja,
- R11 Upotreba otpadnog materijala dobivenog iz bilo kojeg od postupaka od R1-R10,
- R12 Razmjena otpada radi podvrgavanja bilo kojem od postupaka od R1-R12,
- R13 Skladištenje otpada predviđenog za bilo koji od postupaka od R1-R-12 (osim privremenog skladištenja, skladištenja otpada na mjestu nastanka prije prikupljanja).

**Otpad** je svaka tvar ili predmet koji je posjednik odbacio, ili namjerava odbaciti ili je obavezan odbaciti (prema članku 1(A) Direktive o otpadu 75/442/EEC), kategorije otpada su određene Uredbom o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05):

- Q1 Ostaci iz proizvodnje ili uporabe koji nisu drugačije specificirani;
- Q2 Proizvodi koji ne odgovaraju normama;
- Q3 Proizvodi kojima je rok za odgovarajuću uporabu istekao;
- Q4 Materijali koji su prosuti, odnosno proliveni, izgubljeni ili su pretrpjeli neku drugu nezgodu, uključujući i sve druge materijale, opremu itd., koji su onečišćeni kao posljedica takve nezgode;
- Q5 Materijali koji su zagađeni ili onečišćeni planiranim djelovanjem (npr. ostaci nakon postupaka čišćenja, ambalaža, spremnici itd.);
- Q6 Neuporabljivi dijelovi (npr. odbačene baterije i akumulatori, istrošeni katalizatori itd.);
- Q7 Tvari koje više ne zadovoljavaju kakvoćom (npr. onečišćene kiseline, onečišćena otapala, istrošene soli za otvrdnjavanje);
- Q8 Ostaci iz proizvodnih procesa (npr. šljaka, destilacijski talog itd.);
- Q9 Ostaci iz procesa uklanjanja onečišćenja (npr. muljevi iz uređaja za pročišćavanje, prašina iz filtra za zrak, istrošeni filtri itd.);
- Q10 Ostaci strojne i završne obrade (npr. tokarske strugotine, proizvodno iverje itd.);
- Q11 Ostaci od vađenja i prerade sirovina (npr. jalovina, talog iz naftnih polja itd.);
- Q12 Onečišćene tvari (npr. ulja onečišćena PCB-om/polikloriranim bifeniolom itd.);
- Q13 Materijali, tvari i proizvodi čija je uporaba zakonom zabranjena;
- Q14 Proizvodi koje posjednik više neće koristiti (npr. iz poljoprivrede, kućanstva, ureda, trgovačkih djelatnosti ili dućana);
- Q15 Onečišćeni materijali, tvari i proizvodi nastali kao rezultat sanacije tla;
- Q16 Svi materijali, tvari ili proizvodi koji nisu navedeni u gornjim kategorijama

**Podzemno odlagalište** je duboko zalegnuta, izolirana, hidrodinamski cjelovita geološka zamka sedimenata koja je raskrivena dubokom bušotinom kroz koju se otpad odlaže utiskivanjem. Podzemno odlagalište može biti i postrojenje za trajno skladištenje otpada u dubokim geološkim slojevima, kao što su to rudnici soli ili kalija.

**Ponovna uporaba** (prema čl. 3 (5) Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu br. 94/62/EC) znači bilo koji postupak kojim se ambalaža (koja je bila zamišljena i dizajnirana za određeni

minimalni broj uporaba tijekom životnog ciklusa) ponovno puni ili koristi za istu svrhu za koju je originalno zamišljena, sa ili bez pomoćnih sredstava kojima se omogućuje ponovno punjenje; takva će ambalaža postati ambalažni otpad tek kada se više ne bude mogla ponovno uporabiti.

**Posebno skupljene frakcije otpada** su posebno prikupljene homogene frakcije otpada iz kućanstava ili sličnog otpada, a prikupljaju ga javna poduzeća, neprofitne organizacije ili privatne tvrtke iz područja organiziranog prikupljanja otpada (prema čl. 2(b) Uredbe EU o statistici otpada br. 2150/2002).

**Posjednik otpada** je proizvođač otpada ili pravna ili fizička osoba koja ga posjeduje.

**Pretovarna stanica** je građevina za privremeno skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog transportu prema centru za gospodarenje otpadom.

**Prirodna pojava** je fizikalno-kemijski proces, zračenje, geološka pojava, hidrografski i biološki uvjeti, uvjeti podneblja kao i druge prirodne pojave, koje uzrokuju i/ili utječu na promjene okoliša.

**Prirodno dobro** je dio prirode koje je isključivo ili istodobno prirodno javno dobro, prirodni izvor ili prirodna vrijednost.

**Proizvodni otpad** je otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, a po sastavu i svojstvima se razlikuje od komunalnog otpada. Proizvodnim otpadom se ne smatraju ostaci iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača.

**Proizvođač otpada** je svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad (izvorni proizvođač) i/ili koja prethodnom obradom, miješanjem ili drugim postupkom mijenja sastav i svojstva otpada.

**Reciklažno dvorište** jest građevina namijenjena razvrstavanju i privremenom skladištenju posebnih vrsta otpada. Opremljena su spremnicima i posudama zapremnina 1100 litara do 5000 litara u kojima se, ovisno o veličini i izvedbi, odvojeno prikuplja desetak različitih vrsta iskoristivih otpadnih tvari i opasnog otpada od građana. Prilikom odabira lokacije osobito je važno da RD bude smješteno tako da građani mogu što jednostavnije doći do RD-a. Okvirno se može računati da je gravitacijsko područje RD-a u radijusu od dva do četiri km, u veličini od 5000 do 50.000 stanovnika, odnosno jedno reciklažno dvorište po naselju.

Uvjeti za izgradnju su nepropusna podloga, kanalizacija sa separatorom – taložnikom, ograda, objekt za zaposlenog, te mjere zaštite po važećim zakonima.

RD su i mjesta gdje građani mogu na jednostavan i prihvatljiv način dobiti informacije o gospodarenju otpadom, a osobito u pogledu smanjivanja i štetnosti vlastitog otpada te u pogledu boljeg iskorištavanja raznog otpada. Stanovništvo se obavještava o radu RD-a (radno vrijeme, vrste otpada i dr.) u sredstvima javnog informiranja. U RD-ima je potrebno organizirati sakupljanje glomaznog otpada jer se na taj način postiže značajnije poboljšanje kvalitete usluge i smanjivanja troškova:

- građani mogu tijekom cijele godine, u sve radne dana uključujući subotu, besplatno i za okoliš primjereno odložiti vlastiti glomazni otpad;
- povećavaju se prikupljene količine otpada po reciklažnim dvorištima i time smanjuje prosječna cijena;

- prestaje razbacivanje glomaznog otpada po javnim gradskim površinama;
- provodi se kvalitetnije odvojeno prikupljanje glomaznog otpada i time efikasnije recikliranje i uporaba (gume, metali, rashladni uređaji i dr.);
- omogućava se ravnomjernije i efikasnije sortiranje te priprema za daljnju obradu.

**Recikliranje** je ponovna uporaba otpada u proizvodnom procesu osim uporabe otpada u energetske svrhe.

**Registar onečišćenja okoliša** je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš.

**Sanacija** je skup propisanih mjera i/ili aktivnosti kojima se uspostavlja ili nadomješta stanje okoliša koje je bilo prije nastanka štete, odnosno onečišćenja okoliša.

**Skladištenje otpada** je privremeni smještaj otpada u građevini za skladištenje otpada – skladištu, do njegove uporabe i/ili zbrinjavanja.

**Skupljanje otpada** je prikupljanje, razvrstavanje i/ili miješanje otpada u svrhu prijevoza.

**Šteta u okolišu** je svaka šteta nanesena:

- biljnim i/ili životinjskim vrstama i njihovim staništima te krajobraznim strukturama, a koja ima bitan nepovoljan utjecaj na postizanje ili održavanje povoljnog stanja vrste ili stanišnog tipa i kakvoće krajobraza. Bitnost nepovoljnog utjecaja procjenjuje se u odnosu na izvorno stanje, uzimajući u obzir mjerila propisana posebnim propisima,
- vodama, a koja ima bitan negativan utjecaj na stanje voda: ekološko, kemijsko i/ili količinsko, u skladu sa posebnim propisima,
- moru, a koja ima bitan negativan utjecaj na očuvanje i postizanje dobrog ekološkog stanja - mora sukladno posebnim propisima
- tlu, čije onečišćenje odnosno oštećenje je dovelo do rizika za njegove ekološke funkcije i zdravlje ljudi, u skladu s posebnim propisima
- zemljanoj kamenoj kori čije onečišćenje odnosno oštećenje je dovelo do rizika za njene ekološke funkcije i zdravlje ljudi, u skladu s posebnim propisima.

**Štetna tvar** je tvar štetna za ljudsko zdravlje ili okoliš, s dokazanim akutnim i kroničnim toksičnim učincima, vrlo nadražujuća, kancerogena, mutagena, nagrizajuća, zapaljiva i eksplozivna tvar, ili tvar koja u određenoj dozi i/ili koncentraciji ima takva svojstva.

**Termička obrada** je obrada otpada uporabom toplinske energije, spaljivanje i suspaljivanje.

**Tokovi otpada** su ukupni tokovi otpada iz kućanstava, tvrtki, institucija i/ili proizvodnih postrojenja koji se reciklira, termički obrađuje i/ili zbrinjava.

**Upravno tijelo** jest upravno tijelo jedinice lokalne samouprave – grada i općine i upravno tijelo jedinica područne (regionalne) samouprave – županije i Grada Zagreba, nadležno za poslove zaštite okoliša.

**Zbrinjavanje otpada** je svaki postupak obrade ili odlaganja otpada u skladu s propisima, a to su:

D1 Zbrinjavanje u ili na tlo (npr. odlagalište, itd.),



- D2 Obrada zemljišta, tj. obrada na tlu (npr. biološka razgradnja tekućina ili muljeva ispuštenih na tlo),
- D3 Duboko injektiranje (npr. utiskivanje pumpabilnog otpada u bušotine, u rudnike soli, «prirodna» odlagališta itd.),
- D4 Površinski bazeni (npr. odlaganje tekućeg ili muljevitog ispusta u jame, jezera ili lagune itd.),
- D5 Posebno pripremljeno odlagalište (npr. odlaganje u pregratke/kazete izolirane podlogom i poklopcem, a koji su odvojeni i međusobno i od prirodnog okoliša),
- D6 Ispuštanje u vodene sredine (osim mora i oceana),
- D7 Ispuštanje u mora/oceane, uključujući i odlaganje na morsko dno,
- D8 Biološka obrada koja nije specificirana nigdje drugdje u ovom popisu, a koja daje konačne spojeve i smjese koji se odlažu na jedan od načina navedenih pod brojevima D1-D12,
- D9 Fizičko-kemijska obrada koja nije specificirana nigdje drugdje u ovom popisu, a koja daje konačne spojeve i smjese koji se odlažu na jedan od načina navedenih pod brojevima D1-D12 (npr. isparavanje, sušenje itd.),
- D10 Spaljivanje na kopnu,
- D11 Spaljivanje na moru,
- D12 Trajno skladištenje (npr. smještanje spremnika u rudnike itd.),
- D13 Stapanje ili miješanje prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka D1-D12,
- D14 Prepakiranje prije bilo kojeg od postupaka navedenih od D1-D13,
- D15 Skladištenje prije ili tijekom bilo kojeg od postupaka od D1-D14 (osim privremenog skladištenja, te uskladištenja otpada na mjestu nastanka prije skupljanja).

**Zahvat u okolišu** je privremeno ili trajno djelovanje čovjeka koje bi moglo utjecati na okoliš, za koje je potrebno ishoditi odgovarajuće odobrenje za realizaciju.

**Zeleni (reciklažni) otoci** su skupine raznovrsnih posuda u kojima se odvojeno sakupljaju reciklirajući materijali (papir, staklo, plastika, metali, biorazgradivi otpad).

## **1.2 Pojam gospodarenja otpadom (čl.4 Zakona o otpadu NN 178/04)**

Gospodarenje otpadom je skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na:

1. sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količine otpada i/ili njegova štetnog utjecaja na okoliš,
2. obavljanje skupljanja, prijevoza, uporabe, zbrinjavanja i drugih djelatnosti u svezi s otpadom, te nadzor nad obavljanjem tih djelatnosti,
3. skrb za odlagališta koja su zatvorena.

Gospodarenje otpadom mora se provoditi na način da se ne dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i bez uporabe postupaka i/ili načina koji bi mogli štetiti okolišu, a posebice kako bi se izbjeglo:

1. rizik onečišćenja: mora, voda, tla i zraka,
2. pojave buke,
3. pojava neugodnih mirisa
4. ugrožavanje biljnog i životinjskog svijeta,
5. štetan utjecaj na područja kulturno povijesnih, estetskih i prirodnih vrijednosti,
6. nastajanje eksplozije ili požara.

### 1.3 Ciljevi gospodarenja otpadom

Ciljevi gospodarenja otpadom su:

1. izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada i smanjivanje opasnih svojstava otpada, i to posebice:

- razvojem čistih tehnologija koje koriste manje prirodnih izvora,
- tehničkim razvojem i promoviranjem proizvoda koji ne pridonose ili, u najmanjoj mogućoj mjeri pridonose, povećanju štetnog utjecaja otpada i opasnosti onečišćenja,
- razvojem odgovarajućih metoda zbrinjavanja opasnih tvari sadržanih u otpadu namijenjenom uporabi ,

2. uporaba otpada recikliranjem, ponovnom uporabom ili obnovom odnosno drugim postupkom koji omogućava izdvajanje sekundarnih sirovina, ili uporabu otpada u energetske svrhe,

3. zbrinjavanje otpada na propisani način,

4. sanacija otpadom onečišćenog okoliša.

U ostvarivanju navedenih ciljeva uzimat će se u obzir najučinkovitije raspoložive tehnologije i gospodarska provedivost u skladu s načelima gospodarenja otpadom.

### 1.4 Načela gospodarenja otpadom

Gospodarenje otpadom se temelji na uvažavanju općeprihvaćenih načela zaštite okoliša, uređenih posebnim propisima, poštivanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša, uvažavanju znanstvenih spoznaja i najbolje svjetske prakse, a osobito na sljedećim načelima:

**1. onečišćivač plaća** – posjednik otpada snosi sve troškove preventivnih mjera i mjera zbrinjavanja otpada, troškove gospodarenja otpadom koji nisu pokriveni prihodom ostvarenim od prerade otpada te je financijski odgovoran za provedbu preventivnih mjera i sanacijskih mjera zbog štete za okoliš koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad,

**2. odgovornost proizvođača** – proizvođač proizvoda od kojega otpad potječe odgovoran je za odabir rješenja najprihvatljivijeg za okoliš prema svojstvima proizvoda i tehnologiji proizvodnje, uključujući vijek trajanja proizvoda i uporabu najbolje dostupne tehnologije,

**3. blizina** – uporaba i/ili zbrinjavanje otpada treba se obavljati u najbližoj odgovarajućoj građevini ili uređaju, uzimajući u obzir gospodarsku učinkovitost i prihvatljivost za okoliš.

### 1.5 Svrha i cilj ovog Plana gospodarenja otpadom

Plan gospodarenja otpadom Općine Dugi Rat je instrument kojim će se nastojati postići održivo gospodarenje otpadom. U tom smislu njegova svrha je pružiti pregled postojećeg stanja na terenu i to na način da se detaljno utvrdi sljedeće:

- djelatnosti iz kojih nastaje otpad (sukladno Uredbi o kategorijama i vrstama otpada NN 50/05)
- vrste otpada koje nastaju iz gornjih djelatnosti (sukladno Uredbi 50/05)

- karakteristike otpada,
- tokovi otpada,
- količina otpada,
- način sakupljanja te postupanje sa otpadom,
- planirana financijska sredstva koja su potrebna za održivo gospodarenje otpadom

Cilj ovog Plana gospodarenja otpadom je utvrditi postojeće stanje u smislu nastajanja vrsta i količina otpada, tokova otpada te planiranje istoga radi ostvarivanje strateških ciljeva gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

## **2. ZAKONODAVNI OKVIR**

### **2.1. Planski dokumenti gospodarenja otpadom**

- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05)
- Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007. – 2015. g.
- županijski (regionalni) plan gospodarenja otpadom i Plan gospodarenja otpadom Grada Zagreba
- gradski, odnosno općinski planovi gospodarenja otpadom,
- plan gospodarenja otpadom proizvođača otpada.

Županijski, Grada Zagreba, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom moraju biti usklađeni sa Strategijom gospodarenja otpadom RH i Planom gospodarenja otpadom RH, te sa Strategijom zaštite okoliša RH i programima zaštite okoliša.

### **2.2 Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske**

Strategija gospodarenja otpadom RH određuje strateške ciljeve gospodarenja otpadom:

1. izbjegavanje nastajanja i smanjivanja količine otpada na izvoru te otpada kojega se mora odložiti, uz materijalnu i energetske uporabu otpada
2. razvitak infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom IVO (stvaranje uvjeta za učinkovito funkcioniranje sustava)
3. smanjivanje rizika od otpada
4. doprinos zaposlenosti u RH
5. edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti za rješavanje problema gospodarenja otpadom

Strategija određuje i odgovornosti u provedbi planiranih aktivnosti, odgovornost Općine Dugi Rat u procesu unaprjeđivanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom su sljedeće:

- prostornim planovima utvrđivati lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom,
- donositi planove gospodarenja otpadom, usklađene s državnim planom gospodarenja otpadom,
- organizirati prikupljanje i sigurno odlaganje (komunalnog) otpada u skladu sa standardima i planom gospodarenja otpadom općine/grada,
- sustavno educirati i informirati lokalne upravne strukture i stanovništvo,
- omogućiti odvojeno prikupljanje sekundarnih sirovina i bio otpada, te organizirati prijevoz do centara za gospodarenje otpadom,
- dostavljati podatke u skladu s propisima,

- stimulirati kupovanje ekološki prihvatljivih proizvoda.

### **2.3 Obvezni sadržaj Plana gospodarenja otpadom**

Plan gospodarenja otpadom grada, odnosno općine sadrži osobito:

1. mjere odvojenog skupljanja komunalnog otpada,
2. mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad,
3. popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta,
4. redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša,
5. izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije.

Plan gospodarenja otpadom donosi gradsko, odnosno općinsko vijeće. Nadležni ured nadzire provedbu planova gospodarenja otpadom. Općinski načelnik dužan je jednom godišnje, do 30. travnja tekuće godine, za prethodnu godinu, podnositi gradskom, odnosno općinskom vijeću izvješće o izvršenju Plana, a poglavito o provedbi utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera.

Usvojeno izvješće nadležni ured dostavlja Ministarstvu i Agenciji za zaštitu okoliša. Plan se objavljuje u službenom glasilu grada, odnosno općine.

### **2.4 Obveze Općine Dugi Rat sukladno zakonskoj regulativi**

Sukladno Zakonu o otpadu gradovi i općine odgovorni su za gospodarenje komunalnim otpadom. Troškovi gospodarenja otpadom obračunavaju se prema kriteriju količine i svojstvu otpada, sukladno načelu «onečišćivač plaća».

Troškovi gospodarenja otpadom moraju obuhvatiti:

1. troškove odvojenog skupljanja otpada
2. troškove prijevoza otpada,
3. troškove drugih mjera gospodarenja otpadom koje nisu pokrivena prihodom ostvarenim prometom otpada,
4. procijenjene troškove uklanjanja otpada koji je nepoznata osoba odbacila u okoliš i
5. troškove uporabe i/ili zbrinjavanja otpada koji obuhvaćaju troškove projektiranja i gradnje građevina za uporabu i/ili zbrinjavanje otpada, troškove rada građevina za uporabu i/ili zbrinjavanje otpada te procjenu troškova zatvaranja građevina za uporabu i/ili zbrinjavanje otpada, njihova naknadnog održavanja i gradnje nove građevine koja će se koristiti nakon prestanka rada postojeće.

### **2.5 Propisi koji uređuju gospodarenje otpadom u RH**

1. Zakon o otpadu (NN 178/04, 111/06, 60/08)
2. Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada, NN 50/05.
3. Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 97/05, 115/05, 81/08, 31/09)
4. Odluka o uvjetima označavanja ambalaže (NN 155/05, 24/06, 28/06)
5. Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05)
6. Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN 40/06, 31/09)

7. Pravilnik o očevidniku pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću posredovanja u organiziranju uporabe i/ili zbrinjavanja otpada i pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću izvoza neopasnog otpada (NN 51/06)
8. Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave (NN 59/06)
9. Odluka o dopuštenoj količini otpadnih guma koje se može koristiti u energetske svrhe u 2006. godini (NN 64/06)
10. Uredba o nadzoru prekograničnog prometa otpadom (NN 69/06, 17/07, 39/09)
11. Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09)
12. Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 133/06, 31/09)
13. Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 136/06, 31/09)
14. Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/07, 111/07)
15. Odluka o dopuštenoj količini otpadnih guma koje se može koristiti u energetske svrhe u 2007. godini (NN 36/07)
16. Pravilnik o načinu i postupcima gospodarenja otpadom koji sadrži azbest (NN 42/07)
17. Pravilnik o načinu i uvjetima termičke obrade otpada (NN 45/07)
18. Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 72/07)
19. Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom (NN 74/07, 133/08, 31/09)
20. Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007. – 2015. godine (NN 85/07)
21. Plan gospodarenja otpadom Splitsko – dalmatinske županije 2007. – 2015.
22. Odluka o Nacionalnim ciljevima udjela povratne ambalaže u 2008. godini (NN 82/07)
23. Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 117/07)
24. Pravilnik o gospodarenju građevnim otpadom (NN 38/08)
25. Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08)
26. Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan – dioksida (NN 70/08)
27. Naputak o postupanju s otpadom koji sadrži azbest (NN 89/08)
28. Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN105/08)
9. Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina (NN 128/08)

### **3. POSTOJEĆE STANJE**

#### **3.1 Osnovni podaci o Općini Dugi Rat**

Općina Dugi Rat smještena je na priobalnom području između Grada Splita, Općine Podstrana i Grada Omiša. Prostor Općine Dugi Rat predstavlja izrazito izduženi oblik smješten između mora i obronaka Mošnice (Primorske kose) na sjeveru, karakterističnih padina visine od 300 m.

Obala Općine Dugi Rat je slabo razvijena, dužine preko 10 km i gotovo u cijelosti izgrađena, tako da nema fizičke granice među općinskim naseljima.

Prostor Općine obuhvaća 10,44 km<sup>2</sup>. Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2001. godine, broj stanovnika je 7305.

Sjedište Općine je u istimenom mjestu Dugi Rat. Najstarija naselja u Općini nalaze se podno planine Perun (južna kosa Mosora), a to su Jesenice, Zeljovići, Krug i Duće. Danas su ta naselja napuštena jer se stanovništvo godinama spuštalo na obalu zbog sve većeg razvitka turističkog prometa i izgradnje tvornice ferolegura Dalmacija u Dugom Ratu.

Područje Općine Dugi Rat s obzirom na reljef je izrazito bujično i klizno.

### 3.2 Općinska naselja

U sastavu Općine su 3 naselja: Duće, Dugi Rat i Jesenice.

Tablica 3.2/1 Stanovništvo po naseljima Općine Dugi Rat

Naselja	Površina (km <sup>2</sup> )	Stanovnici 2001. god.	Gustoća naseljenosti (stan/ km <sup>2</sup> )
DUĆE	3,4	1640	482,4
DUGI RAT	1,7	3507	2062,9
JESENICE	5,8	2158	372,1

Prema popisu iz 2001.god. bilo je 2005 domaćinstava. Prosječna veličina domaćinstva iznosila je 3,6 članova. Gustoća naseljenosti 2001. godine iznosila je 699,71 stan/km<sup>2</sup> i mnogo je viša od prosječne gustoće naseljenosti Splitsko- dalmatinske županije (102,5 stan/km<sup>2</sup>)

Tablica 3.2/2 Domaćinstva po naseljima Općine Dugi Rat

Naselja	Broj domaćinstava 2001.	Prosječna veličina domaćinstva
DUĆE	432	3,8
DUGI RAT	954	3,7
JESENICE	612	3,5

Kritična vrijednost indeks starenja je 40, za Općinu Dugi Rat taj indeks iznosi 52, iz čega proizlazi da je stanovništvo Općine zašlo u proces starenja.

### 3.3 Kulturno- povijesne vrijednosti

Općina Dugi Rat je nekada u cijelosti pripadala području Poljičke republike. Poljica su naseljena već u prapovijesti, dok su najstarija naselja vezana uz Rimljane koji pokorivši domaće ilirsko pleme Dalmata u I st.p.n.e ostaju do VII stoljeća.

Posebno značajna područja kulturno povijesne baštine na području općine Dugi Rat :

- Arheološko područje na Sumpetru
- Ruralne cjeline koje imaju osobite etnografske vrijednosti

Registrirana kulturna dobra na području Općine Dugi Rat su:

- Crkva Sv. Maksima nad Jesenicama
- Crkva Sv. Stjepana i Antuna, opata s grobljem na Sustjepanu

Prostornim planom su određeni pojedinačni arheološki lokaliteti a za određivanje eventualnih arheoloških zona i drugih pojedinačkih spomenika kulture potrebno je provoditi daljna istraživanja.

Uključivanje spomeničke baštine u razvoj turističkog gospodarstva pridonosi se aktivnoj zaštiti cjelina i pojedinačnih spomenika kulture na području Općine Dugi Rat.

### **3.4 Gospodarstvo**

Donedavno značajna industrija (tvornica ferolegura Dalmacija) koja je uvelike utjecala na razvoj, zapošljavanje i preobrazbu područja prestala je sa radom. Područje bivše tvornice ferolegura Dalmacija u Dugom Ratu prenamjenjuje se u turističku zonu, u tijeku je sanacija tvornice.

Turizam je razvijeniji u Dućama i nešto manje u Dugom Ratu i Jesenicama mjereno smještajnim kapacitetima. Dominiraju apartmani, sobe i kampovi u manjim objektima.

Gospodarski razvitak usmjeren je na intezivnijem razvitku turizma, razvitku ekološki prihvatljivih manjih industrijskih pogona, obrtništvu i zanatstvu i trgovini.

Od objekata društvenog sadržaja na području Općine nalazi se dječji vrtić, osnovna škola, stomatološka ordinacija, 3 ordinacije opće prakse, ljekarna, crkva, dvorana za kino predstave i druga kulturna i društvena događanja, u naselju Dugi Rat. Ostala dva naselja nemaju središnje funkcije. U naselju Jesenice nalazi se područna škola.

Veći privredni subjekti na području Općine su:

- Hotel Krilo u Jesenicama
- Hotel Bonduela
- Hotel Damjan u Dućama
- HEP Trafostanica
- Tvornica električnih ručnih alata“ Dalmacija Iskra“
- Tvornica tehničkih plinova Messer
- 2 auto servisa u Dugom Ratu
- uljara Ivanišević, Krilo Jesenice

## **4. POSTUPANJE S OTPADOM I TOKOVI OTPADA**

### **4.1 Djelatnosti iz kojih nastaje otpad, vrste i količine otpada**

Otpad koji nastaje na području Općine Dugi Rat svrstava se u sljedeće djelatnosti (temeljem Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada NN 50/05):

Tablica 4.1/1 Djelatnosti iz kojih nastaje otpad na području Općine Dugi Rat

Šifra djelatnosti	Naziv djelatnosti
02 00 00	Otpad iz poljodjelstva, vrtlarstva, proizvodnje vodenih kultura, šumarstva, lova i ribarstva, pripremanja hrane i prerade
10 00 00	Otpad iz termičkih procesa
13 00 00	Otpadna ulja i otpad od tekućih goriva (osim jestivog ulja i otpada iz grupe 05, 12 i 19)
15 00 00	Otpadna ambalaža, apsorbenzi, materijali za brisanje i upijanje, filtarski materijali i zaštitna odjeća koja nije specificirana na drugi način
16 00 00	Otpad koji nije drugdje specificiran u katalogu
17 00 00	Građevinski otpad i otpad od rušenja objekata
18 00 00	Otpad koji nastaje kod zaštite zdravlja ljudi i životinja i/ili srodnih istraživanja (isključujući otpad iz kuhinja i restorana koji ne potječe iz neposredne zdravstvene zaštite)
19 00 00	Otpad iz uređaja za obradu otpada, gradskih otpadnih voda i pripremu pitke vode i vode za industrijsku uporabu
20 00 00	Komunalni otpad (otpad iz domaćinstava, trgovine, zanatstva i slični otpad iz proizvodnih pogona i institucija), uključujući odvojeno prikupljene frakcije

#### 4.1.1 Otpad iz poljodjelstva, vrtlarstva, proizvodnje vodenih kultura, šumarstva, lova i ribarstva, pripremanja hrane i prerade (šifra djelatnosti 02 00 00)

##### Nusproizvodi životinjskog porijekla

Postupanje s otpadom životinjskog porijekla uređeno je Zakonom o veterinarstvu (NN 41/07) i Pravilnikom o načinu postupanja s nusproizvodima životinjskog porijekla koji nisu za prehranu ljudi (NN 56/06). Gospodarenje nusproizvodima životinjskog porijekla po veterinarsko-zdravstvenim načelima i načelima veterinarske zaštite okoliša podrazumijeva prihvata, skupljanje, razvrstavanje prema stupnju rizičnosti (kategorije 1,2,3), privremeno skladištenje u sabiralištima s uređajima za hlađenje, razudbu uginulih životinja, toplinsku preradu i spaljivanje životinjskih polupreradevina koje sadrže proteine.

Nusproizvodi životinjskog porijekla nastaju u klaonicama, objektima za preradu mesa, riba, jaja, mlijeka, crijeva, u hladnjačama, skladištima, valionicama jednodnevnih pilića, na tržnicama, u prodavaonicama mesa, ribarnicama, ugostiteljstvu i drugim objektima javne prehrane, u objektima za uzgoj i držanje životinja, u zoološkim vrtovima, lovnom gospodarstvu, lučkim terminalima, graničnim prijelazima, u prijevozu životinja i proizvoda i na drugim mjestima na kojima se životinje čuvaju i uzgajaju, te na mjestima gdje se proizvode namirnice životinjskog porijekla.

#### 4.1.2 Otpadna ulja i otpad od tekućih goriva osim jestivog ulja i otpada iz grupe 05, 12 i 19 (šifra djelatnosti 13 00 00)

Pravilnikom o gospodarenju otpadnim uljima čl. 6 (NN 124/06) propisano je da su posjednici otpadnih ulja dužni osigurati sakupljanje i privremeno skladištenje otpadnih ulja nastalih njihovom djelatnošću. Sakupljanje i odvoz otpadnih motornih ulja vrše ovlaštene tvrtke koje



su ishodile dozvolu za gospodarenje tom vrstom otpada. Otpadna ulja i otpad od tekućih goriva nastaju u tvrtki Messer Croatia Plin te u automehaničarskim servisima koje otpad predaju ovlaštenim sakupljačima. Postupak uporabe ove vrste otpada je R-1.

#### 4.1.3 Otpadna ambalaža, apsorbensi, materijali za brisanje i upijanje, filtarski materijali i zaštitna odjeća koja nije specificirana na drugi način (šifra djelatnosti 15 00 00)

Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 97/05) uređuje postupanje sa ambalažnim otpadom te obveze prodavatelja/uvoznika. Pravilnik pozitivno djeluje na svijest stanovništva, PET i MET ambalaža se odvaja i ne završava u komunalnom otpadu. Povrat i/ili skupljanje ambalaže organizirano je preko prodajnih mjesta, uz isplatu povratne naknade potrošačima. Time je spriječeno opterećivanje odlagališta i prirode ovom vrstom otpada, otpadna ambalaža postala je sirovina za recikliranje te se iz nje rade novi proizvodi.

Na području Općine postoji odvojeno sakupljanje papira i kartona ispred osnovne škole.

#### 4.1.4 Otpad koji nije drugdje specificiran u katalogu (šifra djelatnosti 16 00 00)

Iz djelatnosti 16 00 00 nastaje otpad iz održavanja vozila kao što su: otpadna vozila, gume, filtri za ulje, tekućine za kočnice, antifriz, željezne kovine, obojene kovine, plastika, staklo, stara oprema koja sadrži opasne tvari, plinovi u posudama pod tlakom i odbačene kemikalije,

baterije i akumulatori i dr. Navedene vrste otpada nastaju u manjim auto-servisnim radionicama koje su, sukladno zakonskoj regulativi, odgovorne kao proizvođači/posjednici otpada predati otpad ovlaštenim sakupljačima.

Pravilnik o otpadnim vozilima (NN136/2006.) propisuje u čl.10 da je sakupljač dužan preuzeti otpadno vozilo bez naplate od posjednika otpadnog vozila. Posjednik otpadnog vozila obavezan je otpadno vozilo u cijelosti predati sakupljaču te potpisom ovjeriti ispunjeni obrazac Pratećeg lista za opasni otpad i jedan primjerak zadržati za sebe.

Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN 40/06) propisuje u čl. 5 da je ovlašten sakupljač otpadnih guma dužan preuzeti otpadne gume bez naplate od posjednika guma.

Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 133/06) čl. 8 propisuje da su prodavatelji i posjednici dužni postaviti spremnike za odvojeno skupljanje otpadnih baterija i akumulatora u svom poslovnom prostoru ili neposrednoj blizini. Prodavatelj i posjednik dužan je preuzimati otpadne baterije i akumulatore kakve ima u svom prodajnom programu, bez naknade i obveze kupnje za krajnjeg korisnika i bez obzira na proizvođača, uključujući otpadne baterije i akumulatore koje mogu biti sastavni dijelovi uređaja koji prodaje ili servisira.

Ove vrste otpada na području Općine Dugi Rat nastaju u tri manja autoservisa. Otpad se predaje ovlaštenim sakupljačima na postupke uporabe R-3, R-4.

#### 4.1.5 Građevinski otpad i otpad od rušenja objekata uključujući iskopanu zemlju s onečišćenih/kontaminiranih lokacija (šifra djelatnosti 17 00 00)

Sukladno Pravilniku o gospodarenju građevnim otpadom (NN 38/08) građevni otpad je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina, te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne uporabe koristiti za građenje građevine zbog čijeg građenja je nastao.

Posjednik građevnog otpada je:

- vlasnik građevine,
- investitor,
- izvođač kojem je vlasnik građevine odnosno investitor na temelju valjanog pravnog posla prenio pravo raspolaganja odnosno posjedništva nad građevnim otpadom
- treća osoba kojoj je vlasnik građevine odnosno investitor na temelju valjanog pravnog posla prenio pravo raspolaganja odnosno posjedništva nad građevnim otpadom.

Pravilnikom je određeno da se ova kategorija otpada ne smije odlagati na mjestu nastanka niti na lokacijama koje nisu za to predviđene, te da je posjednik građevnog otpada dužan snositi sve troškove gospodarenja građevnim otpadom (skup aktivnosti i mjera koje obuhvaćaju odvojeno skupljanje, uporabu i/ili zbrinjavanje građevnog otpada).

Zbog velike gustoće naseljenosti i nepostojanja pogodne lokacije još uvijek se razmatra mogućnost određivanja lokacije za odlaganje građevinskog otpada. Već sada je izvjesno da će se u dogovoru s Gradom Omišom iznaći rješenje zajedničkog deponija građevinskog otpada.

#### 4.1.6 Otpad koji nastaje kod zaštite zdravlja ljudi i životinja i/ili srodnih istraživanja (šifra djelatnosti 18 00 00)

Sukladno Pravilniku o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 72/07) proizvođač medicinskog otpada dužan je na mjestu nastanka osigurati gospodarenje ovim otpadom sukladno Zakonu o otpadu i ovom Pravilniku te posebnim propisima, a naročito u pogledu odvojenog skupljanja, vođenja evidencije, spremanja u odgovarajuće spremnike i privremenog skladištenja u posebno odvojenom prostoru do obrade ili predaje ovlaštenoj osobi koja ima propisanu dozvolu za gospodarenje medicinskim otpadom.

Proizvođač medicinskog otpada dužan je preuzimati medicinski otpad koji nastaje obavljanjem kućne njege i ostalih sličnih aktivnosti u kojima nastaje medicinski otpad te osigurati njegovu obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje o vlastitom trošku. Djelatnici ustanova koje obavljaju kućnu njegu, patronažu i slične djelatnosti, dužni su preuzimati medicinski otpad nastao njihovom djelatnošću radi obrade, uporabe i/ili zbrinjavanja.

Ljekarne su dužne preuzimati stare lijekove i sličan farmaceutski otpad neovisno o podrijetlu .

#### 4.1.7 Otpadno jestivo ulje

Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06) definira «otpadno jestivo ulje» kao svako ulje koje nastaje obavljanjem ugostiteljske i turističke djelatnosti, industriji, obrtu, zdravstvenoj djelatnosti, javnoj upravi i drugim sličnim djelatnostima u kojima se priprema više od 20 obroka dnevno. Posjednik otpadnih ulja je pravna ili fizička osoba koja posjeduje otpadna ulja pri čijem obavljanju djelatnosti stalno ili povremeno nastaju otpadna ulja. Obveza posjednika otpadnih jestivih ulja je da osiguraju da se otpadna jestiva ulja, koja nastanu pripremom hrane skupljaju odvojeno od drugog otpada u posebnim spremnicima te su

dužni osigurati sakupljanje i privremeno skladištenje otpadnih ulja nastalih njihovom djelatnošću.

Trenutno na području Općine nema organiziranog prikupljanja otpadnog jestivog ulja iz domaćinstva.

#### 4.1.8 Električki i elektronički otpad

Prema Pravilniku o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom (čl. 4 NN 74/07) električni i elektronički otpad (EE otpad) je: otpadna električna i elektronička oprema uključujući sklopove i sastavne dijelove, koji nastaju u gospodarstvu (industriji, obrtu i sl.) i EE otpad iz kućanstva. EE otpad iz kućanstva podrazumijeva: hladnjake, zamrzivače, perilice i sušilice rublja, perilice posuđa, štednjake, električne radijatore, klima-uređaje, TV prijarnike i drugi EE otpad mase veće od 30 kg.

Čl. 12 Pravilnika propisuje da posjednik mora EE otpad odvajati od komunalnog i ostalih vrsta otpada. Skupljanje i prijevoz EE otpada od posjednika mora se obavljati na način da se omogući ponovna uporaba, rastavljanje i uporaba, uključujući i recikliranje EE otpada. EE otpad koji se predaje sakupljaču mora biti u stanju iz kojeg je vidljivo da nije prethodno rastavljan radi vađenja zasebnih komponenti. Takvim otpadom smatraju se i prethodno nerastavljeni dijelovi opreme koja se sastoji od više cjelina (ekrani kompjutora, elektromotori crpki ili kompresora i sl.).

Stanovništvo Općine može na besplatni telefon 0800 444 110 naručiti odvoz EE- otpada koji obavlja ovlaštenu koncesionar Flora-VTC d.o.o. bez naplate.

EE otpad iz kućanstva skupljač je dužan preuzeti unutar 30 dana od dana poziva.

#### 4.1.9 Komunalni otpad

Komunalni otpad je otpad iz kućanstava, otpad koji nastaje čišćenjem javnih površina i otpad sličan otpadu iz kućanstava koji nastaje u gospodarstvu, ustanovama, i uslužnim djelatnostima.

Prosječna specifična količina komunalnog otpada na području županije je 0,8 kg/stan/dan).

Temeljem Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, na bazi provedenih ispitivanja sastava komunalnog otpada daje se prikaz prosječnog godišnjeg sastava komunalnog otpada:

Tablica 4.1.10/2 Sastav komunalnog otpada

Komponenta Otpada	mas % srednja vrijednost
Kuhinjski i bio otpad	42,1
Papir i karton	20,0
Koža i kosti	3,1
Drvo	1,3
Tekstil	8,0
Staklo	6,8
Metali	4,1
Inertni	1,9
Plastika	12,0
Guma	0,7
Posebni	0,3

Iz pregleda tablice vidljivo je da je udio biorazgradivog otpada cca  $\frac{3}{4}$  ukupne količine. Veći dio tog otpada može se kompostirati i reciklirati. Rezultati ove analize upućuju na zaključak da je potrebno što više odvajati otpad po vrstama kako bi se postigao cilj «Nula otpada», odnosno smanjile količine otpada koje se odlažu na odlagališta.

#### 4.2 Skupljanje, prijevoz i zbrinjavanje komunalnog otpada

Na području Općine miješani komunalni otpad sakuplja komunalno poduzeće Peovica d.o.o. čije je sjedište u Omišu i odvozi na odlagalište Karepovac u Splitu.

Skupljanje otpada obuhvaća 100% stanovništva.

Dinamika odvoza je : - svaki dan uz Jadransku magistralu, centar Dugog Rata  
- svako drugi dan bočne ulice naselja

Glomazni otpad se odvozi dva puta godišnje sa 10 lokacija na području Općine, postavljanjem kontejnera kapaciteta 30 m<sup>3</sup>. Godišnje se prikupi oko 81 tona glomaznog otpada.

U tablici 4.2/1 dan je prikaz kontejnera za odvoz komunalnog otpada po naseljima.

NASELJE	Broj kontejnera kapaciteta 1,1m <sup>3</sup>
DUĆE	6
DUGI RAT	10
JESENICE	6

Komunalno poduzeće Peovica d.o.o. posjeduje vozni park za sa skupljanje i odvoz komunalnog otpada koji čine slijedeća vozila i uređaji.

Tablica 4.2/1 Pregled vozila za odvoz komunalnog otpada

Naziv vozila/ uređaja	Tip vozila/uređaja	Kapacitet vozila/uređaja
Kamion smećar	Mercedes	24 m <sup>3</sup>
Kamion smećar	MAN	18 m <sup>3</sup>
Kamion smećar	IVECO	14 m <sup>3</sup>
Kamion smećar	IVECO	5 m <sup>3</sup>
Autopresa	Abrol	2x 30 m <sup>3</sup>

Odvoz otpada će se naplaćivati po broju članova. Taj način ne stimulira odvojeno prikupljanje otpada. Trenutno na području Općine ne postoje kontejneri za sakupljanje korisnog otpada za reciklažu osim jednog kontejnera ispred osnovne škole u Dugom Ratu.

#### 4.3 Procjena količina komunalnog otpada

Količina komunalnog otpada prema podacima iz komunalnog poduzeća Peovica d.o.o. za 2009. godinu je procijenjena na 2611,93 tona godišnje uključujući i glomazni otpad.

Na temelju ovih podataka specifična količina komunalnog otpada po stalnom stanovniku obuhvaćenom organiziranim odvozom iznosila je:

$$\text{Spec. količina(kg/stan/dan)} = 2342 \times 1000 / (7305 \times 365) = 0,98 \text{ kg/stan/dan}$$

Procijenjena količina otpada za razdoblje do 2018.godine izrađena je na osnovu podataka o:

podacima iz popisa stanovništva 2001. godine za Općinu Dugi Rat

procijenjenom prirodnom prirastu od 1%

procijenjenom porastu količine otpada od turizma po stopi od 1%

Broj turističkih noćenja za 2009.godinu prema podacima iz turističke zajednice Dugi Rat iznosi 180 000.

Tablica 4.3./1 Prikaz očekivanog kretanja količina komunalnog otpada

Godina	Broj obuhvaćenih stanovnika	Komunalni otpad-stanovništvo t/god	Komunalni otpad-turizam t/god.	Komunalni otpad ukupno t/god.	Komunalni otpad nakon izdvajanja iskoristivih sastojaka t/god.
2009.	7305	2342	270	2612	1044
2010.	7378	2364	273	2637	1055
2011.	7452	2388	276	2664	1065
2012.	7526	2411	279	2690	1076
2013.	7601	2436	282	2718	1087
2014.	7677	2460	285	2745	1098
2015.	7754	2485	288	2773	1109
2016.	7832	2509	290	2799	1119
2017.	7910	2535	293	2828	1131
2018.	7989	2560	296	2856	1142

Papir i kuhinjski otpad u ukupnoj količini komunalnog otpada zastupljeni su sa 62 % udjela, staklo, metali i plastika u ukupnoj količini komunalnog otpada zastupljeni su sa 22,9% udjela. Prema navedenom, može se zaključiti da više od 80 % komunalnog otpada ne bi trebalo završavati na odlagalištima i nepotrebno opterećivati okoliš.

Ovakav trend je teško postići u kratkom vremenskom periodu, projekcija količina je nastala matematičkim putem u zamišljenim idealnim uvjetima. Ipak, prikaz omjera komunalnog

otpada prije i poslije odvajanja korisnih sastojaka pokazuje pravi smjer u kojem treba djelovati lokalna zajednica kako bi se postigao održivi razvitak.

## 5. PLANIRANJE

### 5.1 Mjere odvojenog skupljanja komunalnog otpada

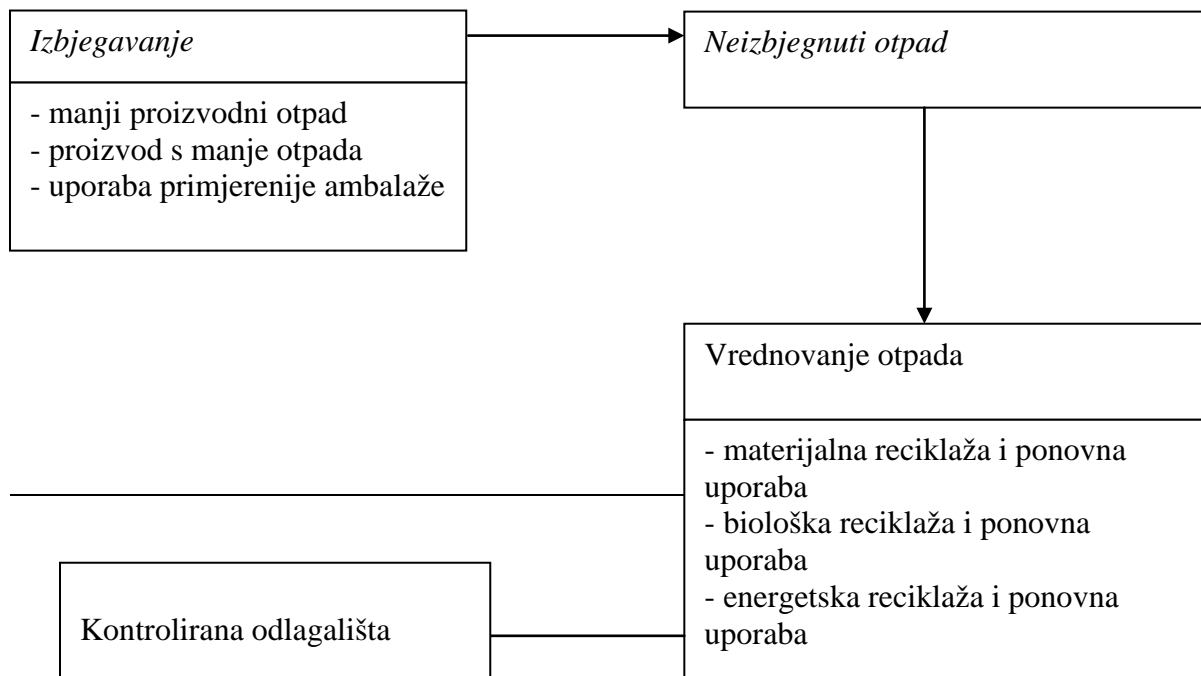
Da bi se postiglo smanjivanje odloženog otpada te na taj način smanjio pritisak na sastavnice okoliša Strategija određuje koncept gospodarenja otpadom:

- **izbjegavanje** nastanka otpada, što rezultira maksimalnim smanjivanjem količine i opasnih svojstava neizbježnog otpada na mjestu nastanka tako da u sljedeće faze gospodarenja otpadom odlazi manje ukupnog, a osobito neškodljivog otpada,
- **vrednovanje** – uporaba neizbježnog otpada ima zadaću iskoristiti materijalna i energetska svojstva otpada za proizvodnju sekundarnih sirovina i energije u granicama tehničkih

mogućnosti te ekoloških i ekonomskih dobiti; ova faza započinje odvojenim skupljanjem korisnih i opasnih komponenti otpada i njihovim prijevozom do mjesta iskorištavanja,

- **odlaganje** (zbrinjavanje) ostatnog otpada na uređena kontrolirana odlagališta (sanirana postojeća ili nova) kao najniže rangiranoga u hijerarhiji otpada; uključene su sanacije odlagališta i drugih starih opterećenja

Tablica 5.1/1 Koncept cjelovitog sustava gospodarenja otpadom



«Onečišćivač plaća» jedno je od temeljnih načela gospodarenja otpadom koje je propisano Zakonom o otpadu (NN178/04). Načelo «onečišćivač plaća» određuje da posjednik otpada snosi sve troškove preventivnih mjera i mjera zbrinjavanja otpada, troškove gospodarenja otpadom koji nisu pokriveni prihodom ostvarenim od prerade otpada te je financijski

odgovoran za provedbu preventivnih mjera i sanacijskih mjera zbog štete za okoliš koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad.

Sukladno tome, uspostavljanjem plaćanja naknade po količini odvezenog otpada stanovništvo bi se potaklo da stvara manje otpada odnosno da otpad na mjestu nastanka odvaja prema vrstama (otpada koji se može reciklirati odvaja u posebne spremnike odnosno odlaže na zelene otoke) kako bi smanjilo količinu odvoza.

Prevenција stvaranja otpada najvažnija je karika u pravilnom gospodarenju otpadom. Sprečavanjem nastanka otpada smanjuje se količina nastalog otpada. Uvođenjem sustava naplate odvoza otpada iz kućanstava i poslovnih subjekata po količini nastalog otpada najviše bi se postiglo u sprečavanju nastanka otpada. Ovakav sustav naplate bio bi poticajan za stanovništvo, rezultat bi bio izbjegavanje stvaranja otpada, odnosno bolje odvajanje kako bi se smanjili troškovi odvoza. Na taj način smanjio bi se prihod od cijene komunalne usluge odvoza komunalnog otpada.

Očekivani manji priliv novca komunalne tvrtke bi nadoknadile smanjenim troškovima odvoza odnosno prodajom odvojeno prikupljenih materijala.

Primarna reciklaža temelji se na odvojenom sakupljanju otpadnih tvari i to na mjestu nastanka otpada. Na taj način se formiraju odvojeni tokovi različitih vrsta iskoristivih i opasnih otpadnih tvari. Odvojeni tokovi otpada preduvjet su reciklaže (gume, lijekovi, ulja, e-otpada, akumulatori, papir, staklo, metal i dr.). Pravilnici o gospodarenju posebnih vrsta otpada reguliraju načine odvajanja, skladištenja i sakupljanja tih vrsta otpada. Za otpad koji nije obuhvaćen spomenutim pravilnicima predviđa se primjena odvojenog prikupljanja u okviru komunalnog sustava, a to su:

- papir i karton,
- staklo,
- plastika,
- metali,
- opasni otpad,
- glomazni otpad i dr.

Sustav odvojenog prikupljanja otpada može se organizirati na sljedeće načine:

- **reciklažna dvorišta (RD);**
- **zeleni otoci** - skupine raznovrsnih posuda u kojima se odvojeno skupljaju reciklirajući materijali (papir, staklo, plastična ambalaža, metalna ambalaža, bio otpad);
- **spremnici i posude** za pojedine vrste otpada na više sabirnih mjesta u naselju ili postavljanje posuda za odvojeno prikupljanje uz spremnik za sakupljanje komunalnog otpada;
- **malootkupne stanice** - broj, veličina i izvedba kojih izravno ovise o tržišnim uvjetima;
- **mobilni sustav sakupljanja korisnog otpada** – svežnjevi ambalaže (papir i karton).

## **Biorazgradivi otpad**

Biorazgradivi otpad iz domaćinstva je otpad koji nastaje prilikom svakodnevne pripreme hrane, uređenjem zelenih površina okućnica: kore od voća i povrća, listovi salate, kelja, blitve, ostaci kruha, ljuške od jajeta, talog i vrećice kave i čaja, lišće, suho granje, trava, cvijeće, opalo voće i dr. Biorazgradivi, zeleni otpad s javnih površina je otpalo lišće, pokošena trava, te drvenasti otpad (ogranci, stabljike i korijenje), a sakuplja se s tržnica, groblja, parkova i drugih javnih zelenih površina.

Ostaci hrane i ostaci obrađivanja vrtova mogu se kompostirati kod kuće. Tvari koje se mogu kompostirati su: pokošena trava, lišće, uvelo cvijeće, korov, usitnjeno granje, stara zemlja iz lonaca za cvijeće, sirovi ostaci povrća, kora krumpira, ostaci voća, kora agruma, talog kave, ostaci čaja, ljuške jaja, životinjske dlake, perje, male količine papira, pepeo drvnog ugljena ili drva. Pravilnim kompostiranjem dobije se zreo mrvičast kompost tamnosmeđe do crne boje koji miriše na šumsku zemlju kojeg koristimo za prihranjivanje vrtova i zelenih površina.

U narednom osmogodišnjem razdoblju poduzet će se sljedeće mjere u cilju izdvajanja i iskorištavanja vrijednih svojstava bio otpada iz komunalnog otpada:

- kontinuirana edukacija stanovništva o skupljanju biorazgradivog otpada i kompostiranju kod kuće (sredstva javnog informiranja, mediji, letci i sl.)
- zainteresiranima će se podijeliti posude za kompostiranje kod kuće

## **Opasni otpad iz domaćinstva**

Kao i kod svih vrsta otpada najveći rezultati kod izdvajanja opasnog otpada iz domaćinstva postižu se širim edukacijskim akcijama, letcima, kampanjama koje će podizati ekološku osviještenost stanovništva. Danas se u većini trgovina nalaze spremnici u koje se mogu odložiti baterije, u ljekarnama se mogu predati stari i neupotrebljivi lijekovi.

Županijskim planom predviđeno je reciklažno dvorište u Omišom. Stalnim edukativnim kampanjama nastojati će se podići svijest stanovništva o štetnosti ambalaže onečišćene opasnim tvarima, kemikalijama i otapalima te miješanju istog sa kućnim otpadom. Upućivati će se stanovništvo na odvajanje tih vrsta otpada i odvoz u najbliže reciklažno dvorište.

## **Jestiva ulja**

U suradnji sa ovlaštenim sakupljačima kontinuirano će se provoditi akcija sakupljanja jestivog ulja iz domaćinstva.

Potrebno je utjecati na svijest građana, županijskim planom predviđeno je reciklažno dvorište i pretovarna stanica u Omišu gdje će građani moći predavati otpadno jestivo ulje.

## **Otpadno staklo, metali, plastika, tekstil**

Otpadno staklo, metali, plastika i tekstil su sastojci komunalnog otpada koji je moguće reciklirati. Potrebna je kontinuirana edukacija stanovništva i podizanje svijesti o potrebi odvojenog skupljanja ovih materijala. Županijskim planom predviđeno je reciklažno dvorište u Omišu u kojem će stanovništvo moći predavati ove korisne sirovine za reciklažu.



Županijskim planom predviđeno je u pravilu uz pretovarnu stanicu i reciklaža građevinskog otpada.

Radi sprečavanja nekontroliranog odlaganja građevnog otpada poduzet će se sljedeće mjere:

- kontinuirano će se provoditi edukativna kampanja u cilju da se građevni otpad razvrstava na mjestu nastanka i isključivo odlaže u kontejnere koji su namijenjeni u tu svrhu
- građani imaju mogućnost da građevni otpad zbrinu putem komunalnog poduzeća

Smanjivanje i prevencija proizvodnog otpada na mjestu nastanka najbolje se postiže primjenom čistije proizvodnje. ( Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske )

Tablica 5.1/2 Primjena čistije proizvodnje sa ciljem smanjivanja i prevencije proizvodnog otpada u proizvodnom procesu

OBLIKOVANJE PROIZVODA	PLANIRANJE PROIZVODNJE	KONSTRUKCIJA PROIZVODNE OPREME	OBRAZOVANJE, PRAĆENJE PROIZVODNJE
Proizvodi koji su manje štetni	zamjena sirovina i katalizatora	povezivanje operacija	uvođenje procedura rada
Proizvodi koji se lakše recikliraju	promjene radnih uvjeta	promjena uređaja	štednja materijala
Zamjena proizvoda	postupci održavanja	obrada sirovina	osnivanje radnog tima za nadzor
	optimiranje provedbe	automatizacija, nadzor nad stvaranjem otpada	klasifikacija otpada
			poboljšavanje pri rukovanju materijalima
			uporaba ambalaže koja se može reciklirati

Izbjegavanje otpada u proizvodnji:

- razvojem tehnologije koja ne stvara otpad
- otpad vraćati u vlastitu proizvodnju
- otpad upućivati na recikliranje i koristiti u drugim proizvodnim procesima
- proizvoditi robu koja nakon upotrebe ima manje otpada kojeg treba obraditi
- pri proizvodnji za tržište robu pakirati u najnužnijoj ambalaži
- proizvode ne pakirati u ambalažu koja služi za jednokratnu upotrebu, a nakon toga se odbacuje kao otpad

Utjecati na ponašanje potrošača:

- da ne kupuju proizvode koji se ne mogu reciklirati

- da pri kupovanju izbjegavaju robu u jednokratnoj ambalaži, odnosno da pri kupovanju robe preferiraju povratnu ambalažu
- da smanje korištenje plastičnih vrećica i slične ambalaže

## **5.2 Mjere za upravljanje i nadzor odlagališta otpada**

Na području Općine Dugi Rat ne postoji službeno odlagalište otpada.

## **5.3 Popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta**

Na području Općine Dugi Rat postoje dvije lokacije na koje se nekontrolirano odlagao i još uvijek se odlaže otpad: Duće Glavice i Staro selo Duće, Staro selo Duće – Kamenolom.

### Lokacija Duće Glavice

Na lokaciju se dolazi skretanjem lijevo sa glavne prometnice Split – Omiš, na raskrižju Duće Glavica. Na kraju makadamskog puta dužine oko 150 m nalazi se proširenje koje je asfaltirano. Uokrug proširenja je nisko raslinje i borova šuma između koji se otpad nekontrolirano odlagao. Plaća Glavice Duće i more udaljeni su oko 20 m od lokacije. Tlocrtna površina odloženog otpada je cca 100 m<sup>2</sup> na koju je odloženo oko 50 m<sup>3</sup> raznog otpada. Otpad se uglavnom sastoji od: građevinskog, glomaznog, pvc otpada, drva, metala i kućnog komunalnog otpada. Količina odloženog otpada procijenjena je na osnovu obilaska terena i podataka dobivenih od strane osoba iz jedinica lokalne uprave.

### Lokacija Staro selo Duće

Onečišćena lokacija nalazi se na proširenju neposredno staru cestu koja vodi od glavne prometnice Omiš – Split do Starog sela Duće. Prostire se južnom stranom u dužini cca 15 m. Otpad se sastoji uglavnom od građevinskog materijala. Količina otpada iznosi cca 25 m<sup>3</sup> koji je razbacan na gomile. Količina odloženog otpada procijenjena je na osnovu obilaska terena i podataka dobivenih od strane osoba iz jedinica lokalne uprave.

### Lokacija Staro selo Duće – Kamenolom

Lokacija se nalazi na kraju pristupnog puta za Staro selo Duće, udaljenost od prvih kuća je 50 m. Nekada se tu vršila eksploatacije kalcijeva karbida, pa se još naziva i „Kava“. Nakon zatvaranja djelatnosti eksploatacije uslijedilo je kontinuirano odlaganje raznog glomaznog i građevinskog otpada.

Općina Dugi Rat će postaviti u prvoj fazi 13 zelenih otoka (39 posuda), a ovisno o ekonomskim mogućnostima nastojat će se realizirati ciljevi postavljeni u Planu gospodarenja otpadom RH.

### c) Posude za kompostiranje kod kuće

Izdvojeni biorazgradivi otpad može se kompostirati u okućnicama, koje zadovoljavaju uvjete za njegovu provedbu. Zainteresiranim građanima dijelit će se posude za kompostiranje kod kuće. O podijeljenim posudama vodit će se evidencija kako bi se mogli pratiti rezultati.

d) Posude za biootpad

Nakon što CGO Lećevica započne sa radom, podijelit će se stanovništvu posude za biootpad, otpad će se odvoziti u pretovarnu stanicu koja je predviđena u Omišu.

**5.4 Plan aktivnosti za period 2010. – 2018. godine**

- a) Edukativne kampanje (sredstva javnog informiranja, letci i sl.)
- b) Postavljanje zelenih otoka
- c) Posude za kompostiranje kod kuće
- d) Posude za biorazgradivi otpad
- e) Postavljanje tabli sa znakom zabrane odlaganja otpada
- f) Sanacija divljih odlagališa

Edukativne kampanje

Stanovništvo općine potrebno je kroz radionice, pisane materijale i predavanje educirati o:

- potrebi razvrstavanja otpada,
- pravilnom postupanju sa otpadom,
- štetnosti divljih odlagališta po okoliš,
- pravilnom korištenju energije i mogućim uštedama energije u domaćinstvima,
- mjerama i akcijama koje se namjeravaju poduzeti kako bi se spriječilo neovlašteno odlaganje otpada,
- mjerama, poticajima i akcijama usmjerenim na štednju energije.

Za ocjenu uspješnosti primjene sustava primarne reciklaže potrebno je putem dostupnih javnih medija izvješćivati stanovništvo o količini izdvojenih korisnih tvari, predviđenim planovima poboljšanja i provoditi ankete o primjeni sustava primarne reciklaže.

Postavljanje zelenih otoka

Županijskim planom gospodarenja otpadom predviđeno je postavljanje 13 zelenih otoka koji će se sastojati od spremnika za papir, staklo, PET ambalažu. prije postavljanja zelenih otoka izvršiti će se edukacija i informiranje stanovništva putem letaka, edukacija u školi i sl. Također će se obavijestiti i poslovni subjekti o razvrstavanju otpada (papir, plastika, metalna ambalaža).

Planom gospodarenja otpadom RH određeno je da se gušće naseljena mjesta i gradovi opremaju većim brojem posuda za odvojeno prikupljanje – predvidivo od 30 do 50 posuda na 1000 stanovnika.

Općina Dugi Rat će postaviti u prvoj fazi 13 zelenih otoka (39 posuda), a ovisno o ekonomskim mogućnostima nastojati će se realizirati ciljevi postavljeni u Planu gospodarenja otpadom RH.

e) Postavljanje tabli sa znakom zabrane odlaganja otpada

Na divlja odlagališta postaviti će se table sa informacijama o zabrani odlaganja građevnog i drugog krupnog otpada, odnosno sa informacijom odlaganja istog u namjenske kontejnere.

## 5.5 Ekonomičnost i financiranje

Trošak sakupljanja i odvoza miješanog komunalnog otpada plaćaju stanovnici Općine Dugi Rat.

Tablica 5.5/1 Planirana ulaganja

Vrsta ulaganja	Iznos (kn)
Edukativne akcije	40.000
Zeleni otoci	80.000
Posude za biorazgradivi otpad	500.000
Posude za kompostiranje	36.000
Sanacija divljih odlagališta	240.000
Posude od 80 l	375.000
<b>Ukupno:</b>	<b>1.271.000</b>

Tablica 5.5/2. Dinamika ulaganja

Ulaganja	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Edukacija	10.000		10.000		10.000		10.000	
Zeleni otoci (13 kom.)	40.000	40.000						
Posude za biorazgradivi otpad (2500 kom.)							250.000	250.000
Posude za kompostiranje (200 kom.)	36.000							
Sanacija divljih odlagališta	40.000	80.000	80.000	40.000				
Posude za komunalni otpad 80 l (2500 kom.)					75.000	100.000	200.000	
<b>Ukupno</b>	<b>126.000</b>	<b>120.000</b>	<b>90.000</b>	<b>40.000</b>	<b>85.000</b>	<b>100.000</b>	<b>460.000</b>	<b>250.000</b>

Izvori financiranja su sredstva iz godišnjeg Državnog proračuna, sufinanciranje od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, županijski proračun, općinski proračun. Drugi izvori su: krediti, koncesije, donacije i predpristupni fondovi EU-a.

Izvori: Pozitivnopravni propisi RH  
 Prostorni plan Općine Dugi Rat  
 Podaci od komunalnog poduzeća Peovica d.o.o.

## 6. ZAKLJUČAK

Najugroženiji prirodni medij na području Općine Dugi Rat je more. Zbog najvažnije gospodarske grane turizma, fizički i pravni subjekti moraju imati visoku ekološku svijest i postupati sa svojim otpadom u skladu sa Zakonom o otpadu i drugim provedbenim pravilnicima i uredbama koje reguliraju postupanje sa otpadom.

Čelnici lokalne zajednice trebaju u gospodarskom razvoju veliku pozornost obraćati na unaprjeđenje svijesti o potrebi odvajanja otpada kako bi se smanjile količine odloženog otpada te povećale količine recikliranog otpada.

Smanjivanjem štetnog utjecaja na okoliš smanjit će se i finacijski izdaci.

U slijedećim fazama potrebno je kontinuirano pratiti promjene količina raznih vrsta otpada te revidiranje Plana gospodarenja otpadom s obzirom na promjene u prostornim planovima, razvoju poslovne i stambeno mješovite zone, promjene u prirastu stanovništva i promjene zakonskih propisa.

Općina Dugi Rat težit će održivom razvitku što podrazumijeva gospodarski i socijalni razvitak društva koji u zadovoljavanju potreba današnjeg naraštaja uvažava iste mogućnosti zadovoljavanja potreba idućih naraštaja te omogućuje dugoročno očuvanje kakvoće okoliša, biološke raznolikosti i krajobraza.